

U s n e s e n í

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Daniela Spratka, Ph.D. a JUDr. Miroslavy Honusové v právní věci žalobce **Ing. J. L.**, bytem P. 4, L. 24, v řízení zastoupeného Mgr. Jozefem Barátem, advokátem se sídlem Praha 5, Matoušova 12, proti žalovanému **Krajskému soudu v Ostravě** se sídlem Ostrava, Havlíčkovo nábřeží 34, o žalobě proti nečinnosti žalovaného,

t a k t o :

I. Řízení se **zastavuje**.

II. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalobci se právo na náhradu nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou 18.6.2013 domáhal ochrany proti nečinnosti žalovaného, když 16.3.2013 požádal o poskytnutí informace podle zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSPI“) – kopií rozhodnutí ze dne 19.10.2006, 17.4.2009 a 28.1.2003 ve věci sp. zn. 35 T 15/2001. Dne 19.3.2013 obdržel požadavek na úhradu nákladů za (údajně) mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací. Proti tomuto sdělení podal 9.4.2013 stížnost, která nebyla do podání žaloby vyřízena. S odkazem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 15.11.2012 č.j. 2 Ans 13/2012-14, www.nssoud.cz, bylo i za této situace povinností žalovaného rozhodnout o poskytnutí informace; do podání žaloby však zůstal žalovaný nečinný.

Podáním ze dne 2.7.2013 vzal žalobce žalobu v plném rozsahu zpět, když 28.6.2013 mu bylo doručeno rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti o stížnosti podané 9.4.2013 – úkon vůči žalobci tak byl učiněn. S ohledem na to, že žalobu vzal žalobce zpět pro chování žalovaného nastalé až po podání žaloby, žádá přiznání

náhrady nákladů řízení spočívajících v nákladech advokátního zastoupení v celkové výši 13.342,- Kč.

Krajský soud s ohledem na provedené zpětvzetí žaloby řízení podle § 47 písm. a) zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) zastavil.

O náhradě nákladů řízení žalovaného bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 3 věty druhé s.ř.s., když žaloba byla vzata zpět pro chování žalovaného nastalé až po podání žaloby; žalovanému tedy právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo.

Žalovaný ve vyjádření ke zpětvzetí žaloby žádá, aby žalobci nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení. Ve vyjádření zdůrazňuje, že žalobce (bez advokátního zastoupení) se na žalovaného obrátil 27.5.2013 podáním, které je obsahově s žalobou totožné, na které žalovaný odpověděl 30.5.2013 tak, že žalovanému je z úřední činnosti známo, že nadřízený správní orgán rozhodne o žalobcově stížnosti v několika dnech, proto žalovaný již vyčká rozhodnutí nadřízeného orgánu. Žalobce je jako častý žadatel o informace v problematice upravené ZSPI dobře orientován, kdy advokátní zastoupení vyhledává až pro podání žalob proti nečinnosti (obsahově značně obdobných) braných následně vesměs zpět, což vede k tomu, že i přesto, že jeho žaloby nejsou věcně projednávány, je žalobci přiznávána náhrada nákladů řízení (zde žalovaný odkazuje na věci vedené Městským soudem v Praze pod sp. zn. 10 A 168/2012, 10 A 80/2013, 10 A 81/2013, 10 A 85/2013, 11 A 182/2012, 9 A 178/2012, 8 A 134/2012, 6 A 59/2013, 6 A 60/2013 aj.).

Při rozhodování o náhradě nákladů řízení proto soud zhodnotil obsah správního spisu, ze kterého zjistil, že žalobce toliko v tomto roce podal u žalovaného (zatím) 16 žádostí o poskytnutí informací. V této konkrétní věci vedené žalovaným pod sp. zn. Si 102/2013 skutkový stav odpovídá situaci popisované žalobcem, kdy žalobce se 27.5.2013 obrátil na žalovaného s přípisem obsahujícím m.j. tento text: *„S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 Ans 13/2012-14 ze dne 15.11.2012 a současně marné uplynutí lhůty pro vyřízení podané stížnosti ze strany nadřízeného správního orgánu si Vás dovoluji požádat o přehodnocení stávajícího přístupu v daném případě a zaslání požadovaných informací ještě před podáním správní žaloby proti nečinnosti. Dovoluji si očekávat Vaši odpověď v zákonem stanovené lhůtě pro autoremeduru (7 dnů).“* Nato žalovaný 31.5.2013 žalobci sdělil, že žalovanému je z úřední činnosti známo, že nadřízený správní orgán rozhodne o žalobcově stížnosti v několika dnech, proto žalovaný již vyčká rozhodnutí nadřízeného orgánu. Dne 28.6.2013 bylo žalobci doručeno rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti ze dne 27.6.2013 č.j. 263/2013-OT-OSV/3, jímž byla snížena stanovená výše úhrady na 2.100,- Kč, kterou žalobce neuhradil, pročež žalovaný rozhodnutím ze dne 3.9.2013 žalobcovu žádost odložil.

Žalovaná dále soudu předložil rozhodnutí Městského soudu v Praze, z nichž soud zjistil, že:

- ve věci sp. zn. 10 A 168/2012 žalobce podal 22.10.2012 žalobu proti nečinnosti Ministerstva spravedlnosti, kterou vzal 20.11.2012 zpět; načež byla žalobci přiznána náhrada nákladů řízení spočívající v nákladech advokátního zastoupení

ve výši 9.640,- Kč, žalobce byl v uvedeném řízení zastoupen týmž advokátem jako v nyní posuzované věci;

- ve věci sp. zn. 11 A 182/2012 žalobce podal žalobu proti nečinnosti Ministerstva spravedlnosti, kterou vzal 8.1.2013 zpět; načež byla žalobci přiznána náhrada nákladů řízení spočívající v nákladech advokátního zastoupení ve výši 10.922,- Kč, žalobce byl v uvedeném řízení zastoupen týmž advokátem jako v nyní posuzované věci;
- ve věci sp. zn. 10 A 80/2013 žalobce podal 29.4.2013 žalobu proti nečinnosti Ministerstva spravedlnosti, kterou vzal 3.6.2013 zpět; načež byla žalobci přiznána náhrada nákladů řízení spočívající v nákladech advokátního zastoupení ve výši 13.342,- Kč, žalobce byl v uvedeném řízení zastoupen týmž advokátem jako v nyní posuzované věci;
- ve věci sp. zn. 6 A 60/2013 žalobce podal 6.4.2013 žalobu proti nečinnosti Ministerstva spravedlnosti, kterou vzal 15.4.2013 zpět; načež byla žalobci přiznána náhrada nákladů řízení spočívající v nákladech advokátního zastoupení ve výši 13.342,- Kč, žalobce byl v uvedeném řízení zastoupen týmž advokátem jako v nyní posuzované věci;
- ve věci sp. zn. 10 A 81/2013 žalobce podal 29.4.2013 žalobu proti nečinnosti Ministerstva spravedlnosti, kterou vzal 14.5.2013 zpět; načež byla žalobci přiznána náhrada nákladů řízení spočívající v nákladech advokátního zastoupení ve výši 12.342,- Kč, žalobce byl v uvedeném řízení zastoupen týmž advokátem jako v nyní posuzované věci;
- ve věci sp. zn. 8 A 134/2012 žalobce podal žalobu proti nečinnosti Ministerstva spravedlnosti, kterou vzal 6.5.2013 zpět; načež byla žalobci přiznána náhrada nákladů řízení spočívající v nákladech advokátního zastoupení ve výši 10.922,- Kč, žalobce byl v uvedeném řízení zastoupen týmž advokátem jako v nyní posuzované věci;
- ve věci sp. zn. 6 A 59/2013 žalobce podal žalobu proti nečinnosti Ministerstva spravedlnosti, kterou vzal 13.6.2013 zpět; načež byla žalobci přiznána náhrada nákladů řízení spočívající v nákladech advokátního zastoupení ve výši 13.342,- Kč, žalobce byl v uvedeném řízení zastoupen týmž advokátem jako v nyní posuzované věci;
- ve věci sp. zn. 10 A 85/2013 žalobce podal 7.5.2013 žalobu proti nečinnosti Ministerstva spravedlnosti, kterou vzal 17.6.2013 zpět; načež byla žalobci přiznána náhrada nákladů řízení spočívající v nákladech advokátního zastoupení ve výši 13.342,- Kč, žalobce byl v uvedeném řízení zastoupen týmž advokátem jako v nyní posuzované věci;
- ve věci sp. zn. 9 A 178/2012 žalobce podal 10.10.2012 žalobu proti nečinnosti Ministerstva spravedlnosti, kterou vzal 22.10.2012 zpět; načež byla žalobci přiznána náhrada nákladů řízení spočívající v nákladech advokátního zastoupení ve výši 9.712,- Kč, žalobce byl v uvedeném řízení zastoupen týmž advokátem jako v nyní posuzované věci.

Soud pak přihlédl i k obsahu nyní projednávané žaloby, která krom popsání dosavadního běhu událostí představuje co do argumentace toliko odkaz na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 15.11.2012 č.j. 2 Ans 13/2012-14.

Krajský soud při posouzení věci vycházel z ustálené dlouhodobé rozhodovací praxe Ústavního soudu v otázkách nákladů advokátního zastoupení (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 14.9.2011 sp. zn. I. ÚS 3698/10, nalus.usoud.cz, či ze dne 25.7.2012 sp. zn. I. ÚS 988/12, nalus.usoud.cz). Ústavní soud ve své rozhodovací praxi akcentuje účel a smysl soudního řízení, jímž je ochrana porušených nebo ohrožených skutečných práv a právem chráněných zájmů. V souladu s tímto účelem a smyslem soudního řízení nejsou situace, kdy jsou žaloby podávány nikoli kvůli věci samé, ale kvůli částce, která může být přiznána na náhradu nákladů řízení. Ústavní soud akcentuje, že nelze připustit, aby soudní řízení bylo odtrženo od jeho skutečného společenského poslání a aby se místo poskytování ochrany stalo výlučně nástrojem sloužícím k vytváření snadného a nijak neodůvodněného zisku na úkor protistrany. Z tohoto hlediska lze za účelně vynaložené náklady považovat takové náklady, které musela procesní strana nezbytně vynaložit, aby mohla řádně hájit své porušené nebo ohrožené subjektivní právo u soudu. Náklady spojené se zastoupením advokátem touto vymezení zpravidla budou odpovídat. Touto pravidlu však nelze přisuzovat absolutní, bezvýjimečnou povahu; mohou se vyskytovat i situace, za nichž náklady spojené se zastoupením advokátem nebude možno považovat za nezbytné k řádnému uplatňování nebo bránění práva u soudu. Takovou situací, kdy náhradu nákladů řízení spojených se zastoupením advokátem nebude možno přiznat, je krom jiného zneužití práva na zastupování advokátem. Čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod přiznává každému právo na právní pomoc mj. v řízení před soudy, což je garantováno především možností nechat se zastupovat v řízení advokátem. Pokud se však účastník řízení nenechá zastoupit proto, aby mu byla poskytována kvalifikovaná právní pomoc osobou práva znalou, ale jedinečně za účelem dosažení bezdůvodného zisku, neodpovídá to účelu, který procesní právo v tomto institutu sleduje, a takový účastník se jím snaží získat výhodu, kterou procesní právo nepředpokládá. Takové počínání lze podřadit pod kategorii zneužití procesního práva. Jestliže pak tímto způsobem usiluje o dosažení bezdůvodného zisku prostřednictvím náhrady nákladů spojených se zastoupením advokátem, je možno takové jednání charakterizovat dokonce jako šikanózní, neboť je vedeno přímým úmyslem způsobit protistraně újmu v podobě částky, kterou by musela zaplatit na náhradu nákladů spojených se zastoupením advokátem.

Krajský soud po zhodnocení všech shora uvedených skutečností dospěl k závěru, že žalobce svým typizovaným jednáním – opakovaným podáváním ztypizované žaloby na ochranu proti nečinnosti ve spolupráci stále s tímž advokátem v situaci, kdy se očekává učinění procesního úkonu nečinného orgánu – nesleduje cíl, k němuž je soudní řízení určeno (vydání požadovaného rozhodnutí), ale naopak tímto způsobem toliko generuje náklady soudního řízení. V této souvislosti nelze odhlížet od toho, že obsahově stejná podání jako jsou podávány žaloby proti nečinnosti (odkaz na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 15.11.2012 č.j. 2 Ans 13/2012-14) produkuje žalobce sám i bez advokátní pomoci, čehož je v nyní posuzovaném případě zjevným příkladem žalobcovo podání ze dne 27.5.2013.

Z uvedených důvodů krajský soud dospěl k závěru, že žalobcem vynaložené náklady advokátního zastoupení nebyly k podání žaloby vynaloženy účelně. Proto podle § 60 odst. 7 s.ř.s. rozhodl tak, že ačkoli by právo na náhradu nákladů řízení

jinak žalobci svědčilo (§ 60 odst. 3 s.ř.s.), náhradu nákladů spočívajících v nákladech advokátního zastoupení v této věci žalobci nepřiznal.

Pro úplnost soud dodává, že podle obsahu spisu žalobci v tomto řízení jiné náklady řízení než náklady advokátního zastoupení v tomto řízení žalobci nevznikly (o čemž svědčí i to, že náhradu jiných nákladů žalobce ani nepožaduje).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení, je nepřípustná.

V Ostravě dne 12. září 2013

Za správnost vyhotovení:
Eva Stöhrová

Mgr. Jiří Gottwald v.r.
předseda senátu